

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 25 kwietnia 2025 r.
Znak sprawy: DŻW.orz.058.8.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 8970

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 8970 Pani Marty Stożek Posłanki na Sejm RP w sprawie zakazu hodowli szynszyli i norek na futra uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Czy Ministerstwo planuje przeprowadzenie kontroli na fermach futrzarskich w Polsce w związku z doniesieniami o okrutnym traktowaniu zwierząt? Jeśli tak, kiedy takie kontrole miałyby się odbyć i jakie działania będą podejmowane wobec ferm, które łamią przepisy?

Zgodnie z informacją przekazaną przez Głównego Lekarza Weterynarii w 2024 roku w zakresie kontroli spełnienia wymogów dobrostanu zwierząt przeprowadzono 467 kontroli planowych oraz 15 kontroli doraźnych (ad hoc).

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w trakcie kontroli, powiatowi lekarze weterynarii (PLW) nakazywali usunięcie nieprawidłowości w określonym czasie, po którym PLW przeprowadzał kontrolę sprawdzającą w zakresie sprawdzenia czy nieprawidłowości zostały usunięte.

W 2024 r. do PLW nie wpłynęły doniesienia o okrutnym traktowaniu zwierząt na fermach zwierząt futerkowych.

Czy Ministerstwo posiada aktualne dane dotyczące liczby ferm futrzarskich w Polsce oraz skali eksportu futer z naszego kraju? Jakie są prognozy dla tego sektora w kontekście planowanych zmian legislacyjnych na poziomie europejskim?

W odniesieniu do pytania dotyczącego liczby ferm futrzarskich w Polsce, w poniższej tabeli przedstawiono liczby ferm wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.

Liczba ferm utrzymujących stada podstawowe zwierząt futerkowych		
Gatunek	Liczba ferm z obsadą, objętych nadzorem IW	Liczba ferm objętych nadzorem IW bez obsady (np. zawieszone, niezasiedlone)
Norka amerykańska	170	114
Lisy	40	26
Jenoty	13	7
Szynszyle	70	6
Tchórze	1	0
Suma	294	153

W odniesieniu do skali eksportu futer uprzejmie informuję, że w 2024 roku wyeksportowano z Polski:

Kod CN 4301 - Skóry futerkowe surowe (włącznie z łbami, ogonami, łapami i pozostałymi częściami lub kawałkami nadającymi się do wykorzystania w kuśnierstwie), inne niż surowe skóry i skórki objęte pozycją 4101, 4102 lub 4103:

- a) Wartość – 50,37 mln EUR
- b) Wolumen – 433,7 tony,
- c) Eksportowano głównie do: Finlandii (66% eksportu ogółem), Kambodży (18%) oraz do Tajlandii (6%).

Kod CN 4302 - Skóry futerkowe garbowane lub wykończone (włącznie z łbami, ogonami, łapami i pozostałymi częściami lub kawałkami), niepołączone lub połączone (bez dodatków z innych materiałów), inne niż te objęte pozycją 4303:

- a) Wartość – 8,73 mln EUR

- b) Wolumen – 584,7 tony,
- c) Eksportowano głównie do: Holandii (49% eksportu ogółem), Kanady (14%), USA (4%).

Kod CN 4303 - Artykuły odzieżowe, dodatki odzieżowe i pozostałe artykuły ze skór futerkowych:

- a) Wartość – 6,88 mln EUR
- b) Wolumen – 576,5 tony,
- c) Eksportowano głównie do: Niemiec (18% eksportu ogółem), Wielkiej Brytanii (16%), USA (12%), Finlandii (12%), Niemiec (9%) Belgii (8%).

Jakie działania podejmowane są w celu monitorowania ryzyka rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych na fermach futrzarskich? Czy Ministerstwo rozważa wprowadzenie dodatkowych środków bezpieczeństwa w celu zminimalizowania tego ryzyka?

W odniesieniu do monitorowania sytuacji epidemiologicznej w gospodarstwach, w których utrzymywane są zwierzęta futerkowe, informuję że w związku z uznaniem w 2020 r. zakażenia SARS-CoV-2 u norek za chorobę zakaźną zwierząt podlegającą obowiązkowi zwalczania na obszarze kraju¹, zakażenie to podlega monitorowaniu.

Kontrola występowania zakażenia SARS-CoV-2 u norek oparta jest na monitoringu biernym zwierząt z gatunku norka i jenot utrzymywanych w gospodarstwach² oraz monitoringu czynnym, w ramach którego pobierane są próbki do badań laboratoryjnych od znalezionych padłych zwierząt wolno żyjących, należących do zwierząt z rodziny *Mustelidae* oraz jenotów³.

Zgodnie z obowiązującymi krajowymi regulacjami prawnymi u zwierząt z gatunku norka i jenot utrzymywanych w gospodarstwach pobieranie próbek i wykonywanie badań laboratoryjnych ma miejsce²:

- w każdym przypadku zgłoszenia podejrzenia choroby zgodnie z art. 42 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁴, w tym z uwagi na występowanie u zwierząt objawów klinicznych choroby lub podwyższoną śmiertelność zwierząt,

- po rozpoznaniu zakażenia SARS-CoV-2 u osób mających kontakt z norkami lub jenotami.

Powyższe zasady określono w oparciu o opinię naukową EFSA ze stycznia 2023 r.

dotyczącą oceny występowania zakażenia SARS-CoV-2 u zwierząt w kontekście ryzyka

dla zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego, zapobiegania i kontroli choroby, z uwzględnieniem przesłanek merytorycznych, ekonomicznych oraz związanych z logistyką prowadzenia działań monitoringowych tej choroby.

Obecnie nie planuje się zmiany przepisów w powyższym zakresie.

Czy Ministerstwo rozważa wprowadzenie programu wsparcia dla właścicieli ferm futrzarskich, którzy chcieliby zakończyć działalność i przekształcić swoje przedsiębiorstwa na bardziej etyczne formy działalności? Jakie konkretne wsparcie mogłoby zostać zaoferowane, aby ułatwić im przejście do innych sektorów gospodarki, takich jak rolnictwo ekologiczne czy innowacyjne technologie przyjazne środowisku?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie planuje wprowadzenia specjalnego programu wsparcia dla właścicieli ferm zwierząt futerkowych, którzy chcieliby zakończyć działalność. Realizowane w Polsce kierunki wsparcia producentów rolnych określa ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz.U. z 2024 r. poz. 1741) wraz z aktami wykonawczymi.

Czy Ministerstwo planuje kampanie edukacyjne skierowane do społeczeństwa, które mogłyby przyczynić się do zwiększenia świadomości na temat warunków panujących na fermach futrzarskich oraz konsekwencji zdrowotnych i środowiskowych związanych z hodowlą zwierząt na futra?

Warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich są określone w przepisach prawa, są zatem powszechnie znane hodowcom zwierząt i wszystkim zainteresowanym. Ponadto, Inspekcja Weterynaryjna sprawuje nadzór nad fermami utrzymującymi m. in. zwierzęta futerkowe. Informacje o zrealizowanych kontrolach są na żądanie przekazywane do Sejmu. W świetle powyższego, w ocenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie zachodzi konieczność przeprowadzania dodatkowych kampanii informacyjnych w ww. zakresie.

Jakie są plany Ministerstwa dotyczące współpracy międzynarodowej w zakresie wprowadzenia zakazu hodowli zwierząt na futra? Czy Polska zamierza aktywnie wspierać działania Unii Europejskiej zmierzające do wprowadzenia ogólnoeuropejskiego zakazu?

W marcu 2022 r. Komisja Europejska zarejestrowała europejską inicjatywę obywatelską (ECI) zatytułowaną „Fur Free Europe”. Organizatorzy inicjatywy zwrócili się do Komisji o wprowadzenie prawnego zakazu w całej Unii:

- 1) przetrzymywania i zabijania zwierząt wyłącznie lub głównie w celu produkcji futer;
- 2) wprowadzania na rynek UE futer zwierząt hodowlanych i produktów zawierających takie futra.

Do czerwca 2023 r. organizatorzy ECI zebrali ponad 1,5 miliona ważnych podpisów, a minimalny próg został osiągnięty w 18 państwach członkowskich, i przedłożyli ważną inicjatywę Komisji Europejskiej. Komisja opublikowała odpowiedź na tę inicjatywę 7 grudnia 2023 r. w formie komunikatu⁵⁾, w którym przedstawiono prawne i polityczne wnioski Komisji dotyczące inicjatywy oraz działania, które zamierza podjąć w odpowiedzi. Komisja zaproponowała również działania towarzyszące w obszarze mechanizmów zapobiegawczych „Jedno zdrowie”, inwazyjnych gatunków obcych oraz etykietowania futer w odzieży i dodatkach odzieżowych.

Komisja Europejska upoważniła również Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) do przedstawienia niezależnego stanowiska w sprawie ochrony zwierząt hodowlanych w celu produkcji futer. Mandat nakłada na EFSA obowiązek dostarczenia do marca 2025 r. jednego raportu technicznego zgodnie z artykułem 31 rozporządzenia (WE) nr 178/2002⁶⁾ oraz opinii naukowej zgodnie z artykułem 29 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 w odniesieniu do norek, lisów, jenotów i szynszyli. W styczniu 2025 r. EFSA wystąpiła o przedłużenie tego mandatu do **30 czerwca 2025 r.**

W dokumencie „Wizja dla rolnictwa i żywności” opublikowanym w dniu 19 lutego 2025r. przez Dyрекcję Generalną ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Komisji Europejskiej (DG AGRI) **zapowiedziany został kolejny przegląd istniejących przepisów Unii Europejskiej dotyczących dobrostanu zwierząt.** Jego celem jest zapewnienie, że normy Unii Europejskiej są stosowane również w przypadku importu z krajów trzecich, a ambitne standardy UE **nie prowadzą do niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej na rynku i są zgodne z przepisami międzynarodowymi.** Na podstawie przeprowadzonego przeglądu **planowana jest publikacja nowych propozycji przepisów podwyższających dobrostan zwierząt.**

Nadchodzący przegląd unijnego prawodawstwa ma być oparty na najnowszych dowodach naukowych oraz uwzględniać społeczno-ekonomiczny wpływ na rolników i łańcuch rolno-spożywczy, tym samym zapewniając wsparcie dla rolników oraz odpowiednie okresy przejściowe.

Biorąc pod uwagę opinię EFSA i wyniki własnej oceny, Komisja **do marca 2026 r.** poinformuje, czy uważa za stosowne **zaproponować zakaz** utrzymywania fermowego norek, lisów, jenotów i szynszyli oraz ich zabijania, po okresie przejściowym, czy uzna za stosowne **zaproponować zakaz** wprowadzania na rynek Unii futer i produktów futrzarskich pochodzących z ferm zwierząt futerkowych po okresie przejściowym, czy też **przyjąć, za pośrednictwem prawodawstwa UE, odpowiednie normy dostosowane do lepszego zaspokojenia potrzeb w zakresie dobrostanu zwierząt.**

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawi swoje stanowisko po szczegółowym przeanalizowaniu informacji dotyczącej kierunku dalszego postępowania w odniesieniu do hodowli zwierząt futerkowych **po opublikowaniu tej informacji przez Komisję Europejską.**

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jacek Czerniak

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

(1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 grudnia 2020 r. w sprawie określenia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania (Dz. U. poz. 2158)

(2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz.U. z 2019 r. poz. 2161, z późn. zm.)

(3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zwalczania zakażenia Sars-CoV-2 u norek (Dz.U. z 2023 r. poz. 386)

(4) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075)

(5) COMMUNICATION FROM THE COMMISSION on the European Citizens' Initiative (ECI) 'Fur Free Europe' C(2023) 8362 final

(6) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. L 31 z 1.2.2002, str. 1)

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów